

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
**ANALIZA POSLOVANJA TURISTIČNIH PODJETIJ V PRIOBALNIH
OBČINAH V SLOVENIJI V OBDOBJU EPIDEMIJE COVID-19**

Ljubljana, september 2021

ANDREJA PROTNER

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisania Andreja Protner, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza poslovanja turističnih podjetij v priobalnih občinah v Sloveniji v obdobju epidemije covid-19, pripravljena v sodelovanju s svetovalko izr. prof. dr. Nino Ponikvar

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 VPLIV EPIDEMIJE COVID-19 NA GOSPODARSKO AKTIVNOST.....	2
1.1 Gospodarska kriza, povezana s COVID-19 in razlogi zanjo	2
1.2 Vpliv COVIDA-19 na dejavnost turizma	5
2 TURIZEM IN GOSTINSKA DEJAVNOST V SLOVENSKEM GOSPODARSTVU	8
3 POSLOVANJE TURISTIČNIH PODJETIJ V PŘIOBALNIH OBČINAH V ČASU EPIDEMIJE COVID-19	11
3.1 Značilnosti poslovanja turističnih podjetij	11
3.2 Prenehanja poslovanja	13
3.3 Število obiskov in nočitev	14
3.4 Kazalniki uspešnosti poslovanja gostinske dejavnosti v priobalnih občinah	16
SKLEP	17
LITERATURA IN VIRI	18

KAZALO TABEL

Tabela 1: Struktura gospodarske aktivnosti po dejavnostih v obalno-kraški regiji v letih 2019 in 2020.....	9
Tabela 2: Mednarodni turistični prihodi v Sloveniji in Evropi v letih 2019 in 2020	10
Tabela 3: Število podjetij, ki poslujejo na področju gostinske prehrambne dejavnosti in nastanitvene dejavnosti v priobalnih občinah med letoma 2019 in 2020	11
Tabela 4: Primerjava kazalcev poslovanja gostinske dejavnosti v letih 2019 in 2020 v priobalnih občinah.....	12
Tabela 5: Primerjava kazalcev v gostinski dejavnosti na ravni obalno-kraške regije in Slovenije za leti 2019 in 2020	13
Tabela 6: Število izbrisov poslovnih subjektov v priobalnih občinah med letoma 2019 in 2020 v gostinski dejavnosti	14
Tabela 7: Prihodi in prenočitve turistov v priobalnih občinah v letu 2019	15
Tabela 8: Prihodi in prenočitve domačih ter tujih turistov v priobalnih občinah med letoma 2019 in 2020.....	15
Tabela 9: Kazalniki uspešnosti poslovanja priobalnih občin v gostinstvu med letoma 2019 in 2020.....	16

KAZALO SLIK

Slika 1: Medletno zmanjšanje gospodarske aktivnosti in števila delovno aktivnih v letu 2020 za države EU	3
Slika 2: Bruto razpoložljivi dohodek, zasebna potrošnja in bruto varčevanje	4
Slika 3: Mednarodni turistični prihodi	6
Slika 4: Število prenočitev v turističnih nastanitvenih objektih, EU, 2005-2020	7
Slika 5: Razvoj števila prenočitev v turističnih nastanitvah v EU v letih 2019 in 2020	7

SEZNAM KRATIC

AJPES - Agencija Republika Slovenija za javnopravne evidence in storitve

angl. - angleško

BDP – bruto domači proizvod

EU – Evropska unija

ROA – (angl. Return on assets); donos na sredstva

SKD – Standardna klasifikacija dejavnosti

UNWTO – (angl. World Tourism Organization); Svetovna turistična organizacija

UVOD

Epidemija covid-19 je s prvimi posledicami koronavirusa prizadela azijsko-pacifiške regije, kmalu zatem pa so posledice virusa prizadele večino gospodarskih panog na svetovni ravni, kjer je bil najbolj na udaru turizem. Širjenje virusa je države po svetu pripeljalo do zaprtja hotelov, restavracij, znamenitosti in muzejev. Poslabšanje gospodarske slike je nato vodilo do zaprtja mej med vsemi državami po svetu ter popolno ustavitev turističnih tokov.

Panoga turizma v svetu velja za eno pomembnejših in najhitreje rastočih panog. Po standardni klasifikaciji dejavnosti (v nadaljevanju SKD) v turizmu uvrščamo gospodarske subjekte, ki po svoji osnovni dejavnosti sodijo v skupino I – Gostinstvo. Statistično gledano, gostinsko dejavnost sestavljajo dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov, dejavnost počitniških domov, avtokampov, taborov, dijaških in študentskih domov ter dejavnost strežbe jedi in pijač. Turizem je ena izmed primarnih gospodarskih dejavnosti, ki je pomembna tako za Slovenijo kot za priobalne občine. Je zelo obširna panoga, ki veliko prispeva k bruto domačemu proizvodu (v nadaljevanju BDP) in prav tako zaposluje ogromno število ljudi. V letu 2019 naj bi turistična dejavnost k svetovnemu BDP prispevala kar 10,3 % ter okoli 330 milijonov delovnih mest. V obdobju zadnjih let je Evropa postala ena izmed glavnih in bolj popularnih destinacij, kar se odraža tudi v visokem deležu BDP. V istem letu je evropski turizem predstavljal 9,1 % celotnega BDP ter nudil 36,7 milijona delovnih mest (UMAR, 2020a).

Trenutno poslujejo podjetja s področja gostinske dejavnosti dokaj normalno, saj nimamo več omejitev zbiranja ljudi ter omejitve gibanja v nočnem času, ki sta najbolj omejevala poslovanje prireditvene dejavnosti. Trenutna kriza, ki jo je povzročil koronavirus, je povsem spremenila vedenje in vrednote ljudi. V letu 2020 je gostinska dejavnost utrpela velik upad prihodkov, saj so se podjetja morala soočiti s prepovedjo ali z omejenostjo poslovanja, kar je peljalo do upada povpraševanja zaradi sprememb vedenja potrošnikov. Prav tako ne smemo pozabiti omeniti, da so ogromen vpliv na upad povpraševanja imele epidemiološke omejitve gibanja, kar je nekatera podjetja pripeljalo do prenehanja poslovanja za določen čas, nekatera pa so celo propadla. Komaj v drugem četrtletju 2021 so se ukrepi začeli počasi sproščati in stanje se je umirilo.

Namen zaključnega dela je pokazati, kako je epidemija covid-19 vplivala na poslovanje dejavnosti turizma v Sloveniji. Prvi cilj je analizirati ter med seboj primerjati kazalce, kot so število zaposlenih, neto čisti dobiček/izguba, prihodki in sredstva za gospodarske družbe s področja gostinstva, ki delujejo v priobalnih občinah. Velik del podatkov črпам iz javno objavljenih virov Agencije Republike Slovenija za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPEŠ). Kazalce in kazalnike poslovanja turističnih podjetij izračunavam na podlagi podatkov iz njihovih bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za obdobje 2018-2020. Prav tako uporabljам agregatne podatke na ravni dejavnosti za analizo, ki jih je epidemija covid-19 povzročila na ravni turizma v primerjavi z drugimi gospodarskimi dejavnostmi. Drugi cilj naloge je opis in primerjava položaja slovenskega turizma v

slovenskem gospodarstvu pred in med krizo covid-19 ter primerjava gostinske dejavnosti z dinamiko ostalih dejavnosti, ki so za območje priobalnih občin najpomembnejše. Naloga vključuje opazovane kazalce gospodarskih družb, ki so najpomembnejši del analize gostinske dejavnosti v slovenskem gospodarstvu. V prvem poglavju opisujem začetke izbruha covid-19 in njegov vpliv na gospodarsko aktivnost. V drugem poglavju prikazujem gostinsko dejavnost v slovenskem gospodarstvu, kjer primerjam in analiziram gostinsko dejavnost z ostalimi dejavnostmi na območju obalno-kraške regije ter prikazujem mednarodne turistične prihode na ravni Slovenije in Evropske unije (v nadaljevanju EU). V zadnjem poglavju pa predstavljam ključne ugotovitve poslovanja gostinsko turističnih podjetij v času covid-19, kjer primerjam vrsto kazalcev na ravni Slovenije, priobalnih občin ter obalno-kraške regije. Sledi še kratka analiza prihodov in prenočitev domačih ter tujih turistov, za zaključek pa predstavim še glavne kazalnike uspešnosti poslovanja za priobalne občine v Sloveniji.

1 VPLIV EPIDEMIJE COVID-19 NA GOSPODARSKO AKTIVNOST

SARS-CoV-2 ali kot ga vsi poznamo covid-19 je izbruhnil v decembru leta 2019 v mestu Wuhan, ki je glavno mesto province Hubei na Kitajskem. Wuhan je bilo prvo mesto, ki so ga zaradi epidemije v januarju 2020 tudi zaprli, vendar se je kljub zaprtju mesta virus pričel kar hitro širiti tudi na ostale države. Sprva se je pojavil le na Kitajskem, vendar je nato kar hitro prišel tudi v Evropo (Wu, Chen & Chan, 2020). Prva evropska država, ki je bila velika žrtev posledic epidemije, je bila naša soseda Italija. Ta je z 31. januarjem 2020 potrdila prvo okužbo z virusom. Takrat država še ni namenila velike pozornosti virusu, vendar se je ta do začetka marca razširil po vseh delih Italije (Indolfi & Spaccarotella, 2020). Prav tako so v Sloveniji 4. 3. 2020 razglasili prvi primer okužbe. Stanje se je pričelo slabšati ob koncu septembra, ko je sedemdnevno povprečno število potrjenih primerov začelo strmo naraščati. Stanje v Sloveniji se je do 28. oktobra izrazito poslabšalo, saj so na ta dan potrdili 2.492 primerov okužbe. Število potrjenih primerov je v novembru 2020 začelo upadati, vendar je bilo število okuženih s koronavirusom še zmeraj precej visoko. Stanje se je januarja 2021 ponovno začelo slabšati, saj smo 5. 1. 2021 dosegli 3.428 potrjenih primerov okužbe, kar je bilo najvišje število do sedaj. Število okuženih se je po prvomajskih počitnicah postopno zmanjševalo, ukrepi so se začeli sproščati in življenje tako v turistični dejavnosti kot tudi nasploh je postalo veliko bolj podobno življenju, ki smo ga poznali pred koronakrizo (NIJZ, 2021).

1.1 Gospodarska kriza, povezana s COVID-19 in razlogi zanjo

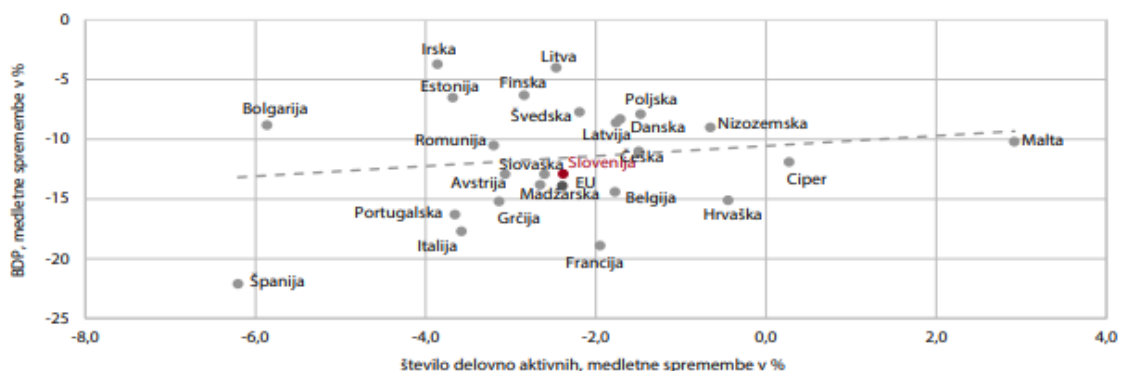
Gospodarska kriza je v gospodarstvu obdobje hudega negativnega gospodarskega razvoja države. Zajema lahko eno ali več gospodarstev, eno samo gospodarsko vejo po vsem svetu ali celotno svetovno gospodarstvo. Za ekonomsko teorijo in politiko so bile krize vedno velik

izziv. Kljub stalnim raziskavam izvora in posledic kriz z vidika ekonomske teorije in politike so bile krize vedno in bodo še naprej družbeni pojav (Hadziahmetovic, Halebic, & Colakovic-Prguda, 2018). Ob nastopu covid-19 in njegovem širjenju je bila večina držav po svetu primorana zapreti meje, proizvodnja se je zaradi zdravstvenih ukrepov ustavila, podjetja so za določen čas morala zapreti svoja vrata, kar je vodilo do mirovanja celotnega gospodarstva. 12. 3. 2020 so v Sloveniji razglasili epidemijo, ki je trajala do konca maja 2020, nato se je stanje v toplejših mesecih nekoliko izboljšalo, vendar so na polovici oktobra 2020 ponovno razglasili epidemijo, ki je trajala do 16. 6. 2021. Posledično se je zaradi ukrepov zmanjšalo povpraševanje po določenih proizvodih in storitvah ter zaradi zaprtja velike večine podjetij je bil opazen tudi padec ponudbe (Lexpera d.o.o. 2021).

Za krizo, ki jo trenutno doživljamo, lahko trdimo, da je nastala brez opozorila. Zanj je značilna dvojnost ekonomskih problemov. Na eni strani je omejevanje javnega življenja in previdnost ljudi povzročilo padec potrošnje, pesimistična pričakovanja so vodila do padca investicij, v odprtih gospodarstvih, kot je Slovenija, pa so se te spremembe zrcalile še iz tujine v tokovih izvoza in uvoza. Posledično je sledil padec agregatnega povpraševanja, s tem pa padec gospodarske aktivnosti. Na drugi strani so prepoved oziroma omejevanje poslovanja ter zapiranje meja vodila do zmanjšanja ponudbe.

Epidemija covid-19 je z ukrepi za zaježitev širjenja virusa močno vplivala na gospodarsko aktivnost, predvsem je imela velik vpliv na razmere na trgu dela ter na zasebno potrošnjo (UMAR, 2020b, 2021a). Zaradi upada gospodarskih aktivnosti se je BDP v drugem četrtletju v državah EU izrazito zmanjšal. Na siki 1 lahko vidimo medletno zmanjšanje gospodarske aktivnosti in število delovno aktivnih v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 za države EU.

Slika 1: Medletno zmanjšanje gospodarske aktivnosti in števila delovno aktivnih v letu 2020 za države EU

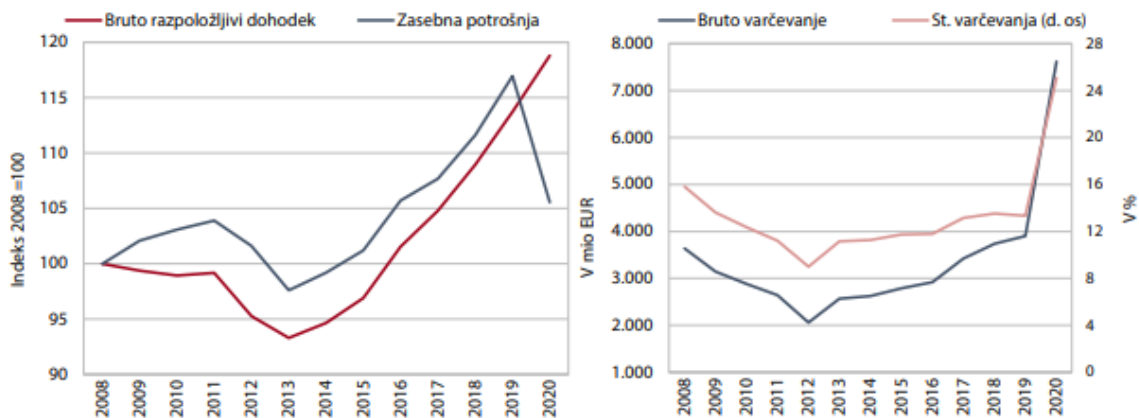
Vir: Urad za makroekonomske analize in razvoj (2020 b).

Iz slike 1 je razvidno, da je največji upad BDP-ja in posledično delovno aktivnih imela Španija, kjer se je BDP zmanjšal za 22,1 %, najmanjši upad BDP-ja pa je imela država Irska s 3,7 % zmanjšanjem. Bruto domači proizvod se je v Sloveniji zmanjšal za približno 13,5 %, medtem ko se je število delovno aktivnih zmanjšalo za nekaj več kot 2 % (Urad za makroekonomske analize in razvoj, 2020 b).

Razlago za upad gospodarske aktivnosti kot posledico padca efektivnega povpraševanja slednje najdemo v keynesianskem modelu, katerega avtor je oče makroekonomike, Maynard Keynes (Tajnikar, 2015). Osnova Keynesove teorije je narodnogospodarska identiteta, ki enači agregatno ponudbo z agregatnim povpraševanjem. Agregatna ponudba je sestavljena iz profitov in neprofitnih dohodkov, kot so npr. plače. Efektivno povpraševanje je sestavljeno iz vsot potrošnje gospodinjstev (C), investicij (I), potrošnje države (G), izvoza (X), ki ga moramo zmanjšati za uvoz (M) (Tajnikar, 2015). Sprva je bilo zaradi zaprtja mednarodnih meja povpraševanje po dobrinah in storitvah preveliko, saj so se morala podjetja prilagoditi razmeram na trgu, hkrati pa je zaradi strahu med ljudmi prišlo do prekomernega nakupovanja dobrin, ki so v prodajalnah še ostale. Kmalu za tem je prišlo tudi do presežnega povpraševanja, saj je veliko število podjetij nehalo poslovati, kar je vodilo do neenakosti med ponudbo in povpraševanjem (UMAR, 2021b).

Zasebna potrošnja se je v Sloveniji po krizi v letu 2014 počasi krepila vse do leta 2020, ko je rast zasebne potrošnje prekinila epidemija covid-19. Zasebna potrošnja se je v letu 2020 zmanjšala za 9,7 %, največji upad se je zgodil v drugem in četrtem četrtletju leta 2020. Do upada zasebne potrošnje je prišlo predvsem zaradi zaprtja nenujnih trgovin in prepovedi potovanja v druge države. To je gospodinjstva pripeljalo do večjega varčevanja in manjše potrošnje, kar je razvidno iz slike 2. Kljub velikemu padcu gospodarske aktivnosti in potrošnje pa je bruto razpoložljivi dohodek med epidemijo v letu 2020 naraščal zaradi vladnih ukrepov za ublažitev posledic covid-19. Varčevanje se je tako v istem letu zaradi omenjenih ukrepov izrazito povišalo za kar 11,7 odstotne točke (UMAR, 2021a).

Slika 2: Bruto razpoložljivi dohodek, zasebna potrošnja in bruto varčevanje

Vir: UMAR (2021a).

Kljub višjemu bruto razpoložljivemu dohodku se je efektivno povpraševanje znižalo. V prvih treh četrtletjih leta 2020 so bruto investicije znašale manj kot v letu 2019, vendar so se v zadnjem četrtletju povišale za 8,2 %. Skupno so se bruto investicije v letu 2020 glede na leto 2019 zaradi posledic epidemije znižale za 5,8 %. Še večja razlika med letoma se je kazala v izvozu proizvodov, kamor spadajo izvoz blaga in storitev. Skupno se je vrednost izvoza v letu 2020 glede na leto 2019 znižala za 8,7 %. Končna potrošnja države pa se je v

letu 2020 povečala za 1,8 % glede na leto prej. Skupno se je tako končna potrošnja gospodinjstev, države in nepridobitnih institucij, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, zmanjšala za 6,7 % (SURS, 2021c).

1.2 Vpliv COVIDA-19 na dejavnost turizma

Turizem lahko opišemo kot pojav, ki je zelo raznolik in večdimenzionalen. Je zelo mlada veda, ki se z vsakim letom bolj in bolj razvija. »Turizem je aktivnost oseb, ki potujejo in bivajo v krajih izven svojega običajnega okolja ne več kot leto dni brez presledka, in sicer zaradi preživljanja prostega časa, poslov ali drugih razlogov, ki niso v povezavi z opravljanjem aktivnosti, za katere bi v obiskanem kraju prejeli plačilo.« (Černič, 2005, str. 7) Napisana definicija pojma turizem lahko rečemo, da je uradna definicija, saj sta jo priznala Svetovna turistična organizacija (angl. World Tourism Organisation, v nadaljevanju UNWTO) ter Eurostat. Turizem je ena izmed pomembnejših panog v Sloveniji, ki je leta 2019 ustvarila desetino slovenskega BDP in je zaposlovala 38.100 vseh delovno aktivnih (SURS, 2019a). Turistična dejavnost obsega dejavnosti, kot so gostinstvo, nudenje nastanitvenih obratov, trgovine, prometa, rekreacija ter prireditvena industrija (UMAR, 2020a).

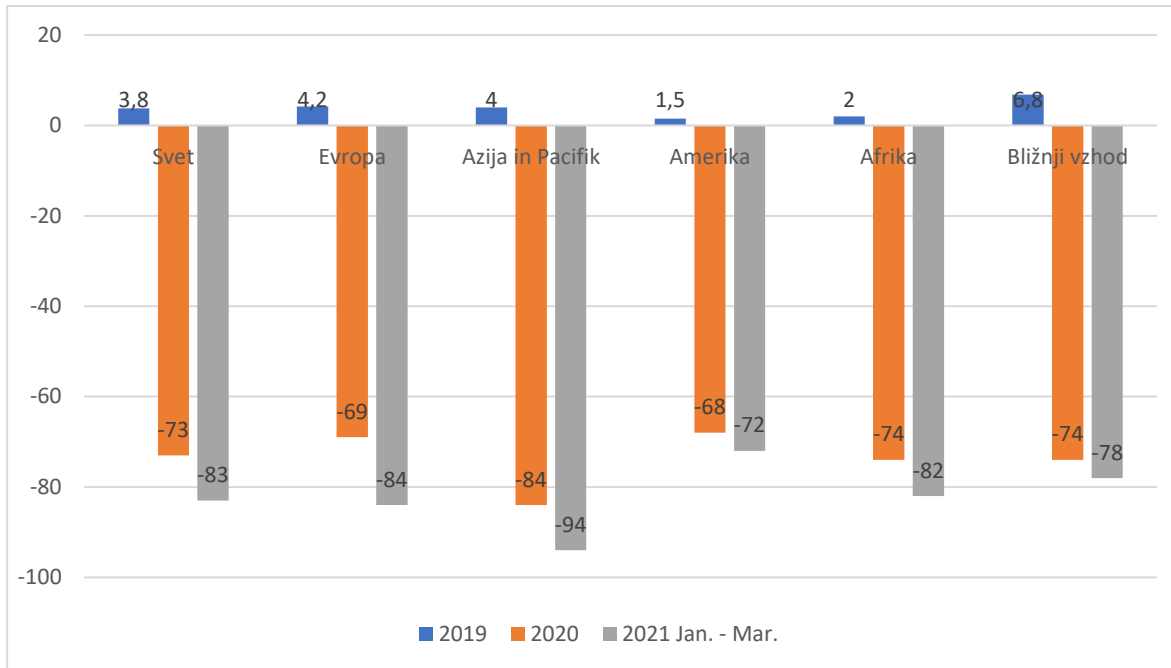
Po podatkih (UNWTO) so bile turistične dejavnosti zaradi epidemije covid-19 najbolj na udaru. Po celotnem svetu ali vsaj po veliki večini držav so veljali predpisi, ki so omejevali prehajanje med državami. Karantene po prihodu v tujo in domačo državo, omejevanje socialnih stikov in naročila, da ostanemo doma, so marca 2020 vodila do popolne zaustavitve globalnega turizma. Kot je že sedaj razvidno, ima epidemija covid-19 kratkotrajne kot tudi dolgoročne posledice. Socialno življenje, kot smo ga poznali, se je in se bo tudi v prihodnje spremenilo, prav tako bo sprememb deležen individualni življenjski slog vseh nas, saj se bodo spremenile kulture, vrednote in tradicije. Tudi spremembe v obnašanju turistov bodo vplivale na celotno turistično industrijo. Dojemanje rizikov potovanja je naraščalo zaradi vse več potrjenih okužb z virusom, široke medijske pokritosti in restrikcij potovanja, ki so vplivale na obnašanje potrošnikov, saj jih je pripeljalo do tega, da so odpovedali ali pa se niso odločili za potovanje v načrtovane destinacije (Kuščer, Eichelberger & Peters, 2020).

V začetku februarja 2021 je 32 % destinacij po vsem svetu bilo povsem zaprtih za mednarodni turizem, medtem ko je 34 % destinacij imelo zgolj delne zapore za mednarodni turizem.

Slika 3 prikazuje mednarodne turistične prihode držav po svetu v letu 2019, 2020 ter v začetnih mesecih leta 2021. Največji upad prihodov turistov na mednarodni ravni v prvem četrtletju 2021 v primerjavi z letom 2020 je opaziti v Aziji in Pacifiku s 94 % padcem. Evropa je zabeležila 84 % upad, nato je sledila Afrika z 82 % upadom, bližnji vzhod z 78 % in Amerika z 72 % upadom. Iz slike 3 lahko razberemo, da je povpraševanje po mednarodnem turizmu na svetovni ravni izrazito upadlo za 83 % v primerjavi z letom 2020,

vendar se je domači turizem na velikih trgih, kot sta Kitajska in Rusija, vrnil na raven, kot je bila pred epidemijo covid-19 (UNWTO, 2021).

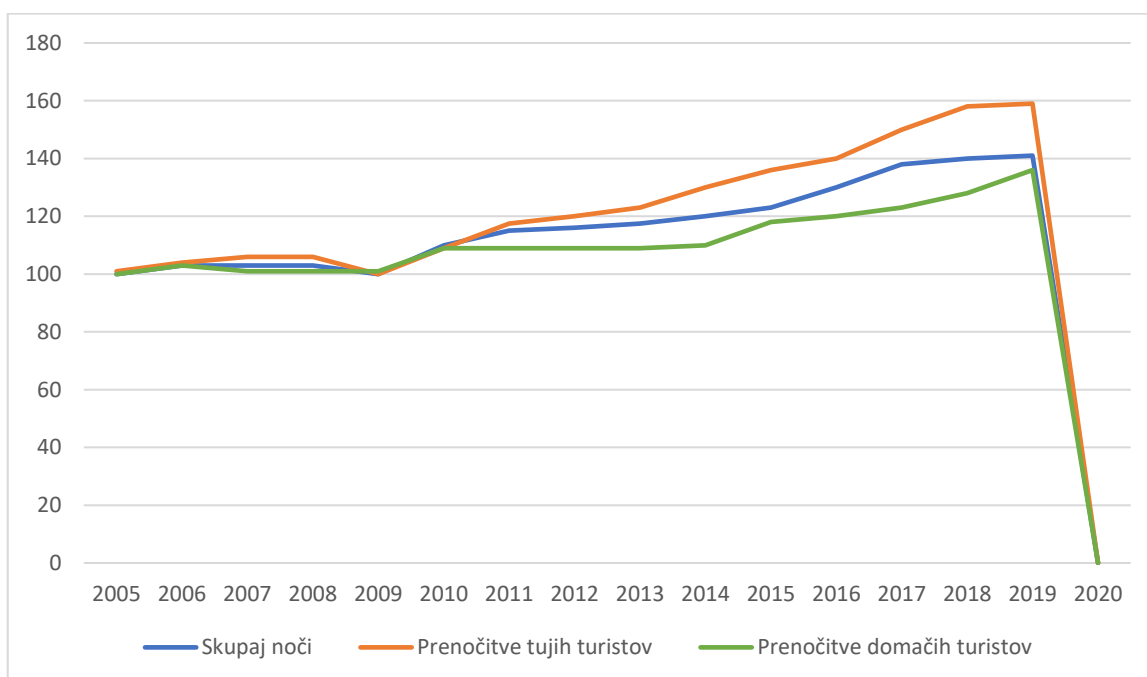
Slika 3: Mednarodni turistični prihodi

Prerejeno po UNWTO (2021).

V prvem četrtletju 2021 je veliko držav članic EU zabeležilo znaten upad števila prenočitev v turističnih nastanitvah. V primerjavi z enakim obdobjem v letu 2020 se je število prenočitev zmanjšalo s 344 milijona v 2020 na 92 milijona v letu 2021. Najbolj prizadete države EU v času epidemije so bile Avstrija, Češka, Slovaška, Slovenija in Madžarska, kjer se je število prenočitev zmanjšalo za več kot 86 %, medtem ko so najmanjši padec prenočitev zabeležile Romunija, Luksemburg, Bolgarija in Švedska z manj kot 40 % upadom. Prizadetost turistične dejavnosti v času covid-19 je v letu 2020 terjala 1,5 milijarde manj prenočitev v primerjavi z letom 2019. Izrazit padec v višini 52 % lahko vidimo na sliki 4 in je odraz upadanja prenočitev v vseh državah članicah EU (Eurostat, 2021).

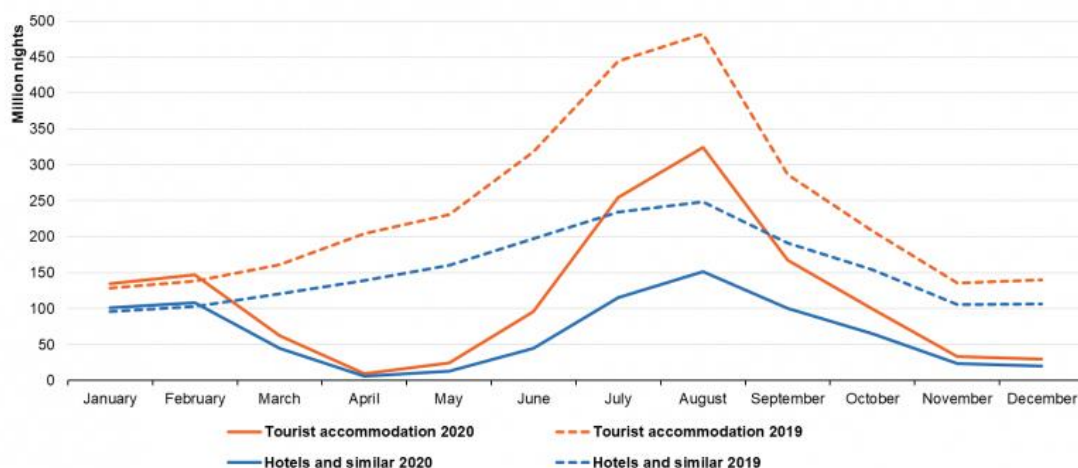
Slika 4: Število prenočitev v turističnih nastanitvenih objektih, EU, 2005-2020

Prirejeno po Eurostat (2021).

Po svetovni gospodarski krizi v letu 2008 je turistična dejavnost občutno upadla, vendar je v letu 2010 ponovno pričela rasti vse do leta 2019, ko je svet preplavila koronakriza. Posledice prihodov turistov zaradi krize so se občutno pokazale tudi v Evropi, kot je prikazano na sliki 5.

Slika 5: Razvoj števila prenočitev v turističnih nastanitvah v EU v letih 2019 in 2020

Vir: Eurostat (2021).

Iz slike 5 je nazorno razvidno zmanjšanje prenočitev v turističnih nastanitvah, hotelih in podobnih nastanitvenih obratih. Države EU so v začetnih mesecih leta 2020 poslovale pozitivno, vendar se je z mesecem aprilom zaradi zaprtja državnih mej situacija poslabšala.

V primerjavi z mesecem aprilom v letu 2019 je bil upad prihodov turistov kar 95 %. Z mesecem majem in junijem so se restrikcije glede potovanja nekoliko umirile, kar se je takoj odrazilo v povečanem prihodu turistov v EU. Vrednost razlike v letu 2020 se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšala na 70 %. Najvišje število turistov leta 2020 je bilo v mesecu avgustu, a je s septembrom število turistov ponovno upadlo. Do konca leta 2020 se je razlika med omenjenima letoma za turiste in njihove nočitve ponovno vrnila na 80 %.

2 TURIZEM IN GOSTINSKA DEJAVNOST V SLOVENSKEM GOSPODARSTVU

V nadaljevanju bom predstavila in analizirala poslovanje podjetij, ki po SKD delujejo v sektorju I – Gostinstvo v Sloveniji na območju priobalnih občin. Občine Koper, Izola, Piran in Ankaran predstavljajo obalni del obalno-kraške regije. Največ prebivalcev ima koprška občina, ki jih je konec leta 2020 imela 52.773, sledijo pa ji občina Piran, ki jih je konec istega leta imela 18.079, Izola s 16.589 in Ankaran s 3.253 prebivalci (SURS, 2019b). V analizo bom vključila le gospodarske družbe, ki predstavljajo okoli 90 % vseh gospodarskih subjektov, ki delujejo na področju gostinstva (AJ PES, 2021). Samostojnih podjetnikov v analizo ne vključujem.

Kot sem že omenila, je gostinsko turistična dejavnost zelo pomembna ne samo za priobalne občine, ampak tudi za celotno državo, saj predstavlja kar desetino celotnega BDP. V letu 2019 je turizem predstavljal 9,9 % BDP (UMAR, 2020a). Gostinska dejavnost je v letu 2019 ustvarila 949 milijonov evrov dodane vrednosti, kar je 3,66 % celotne dodane vrednosti, ki so jo skupno ustvarile vse dejavnosti (SURS, 2020a). V letu 2020 je gostinska dejavnost ustvarila 675 milijonov evrov dodane vrednosti, kar je za 28 % manj kot v letu 2019, medtem ko so kljub koronakrizi vse dejavnosti skupaj v letu 2020 ustvarile 25.631 milijonov evrov dodane vrednosti, kar je le za 0,2 % manj kot v letu prej (SURS, 2021a).

V skladu s klasifikacijo SKD na prvi ravni imamo v gospodarstvu 19 različnih dejavnosti, vendar so za območje obalno-kraške regije ključna le štiri področja dejavnosti. Po SKD 2008 jih uvrščamo pod: G – dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, C – predelovalne dejavnosti, H – dejavnosti prometa in skladiščenja ter F – gradbeništvo. V dejavnosti trgovine so vodilna podjetja v priobalnih občinah OMV Slovenija d.o.o., Unitimber d.o.o. ter Trgo ABC d.o.o. z glavnimi poslovalnicami v občini Koper. Predelovalno dejavnost najbolje zastopajo podjetja Cimos d.d., Titus Lama d.o.o. in Seven Refractories d.o.o. Dejavnost prometa in skladiščenja najbolj zaznamujeta podjetji Luka Koper d.d. in Intereuropa d.d., hkrati pa v to dejavnost veliko prispeva tudi podjetje Glovis Europe GmbH s podružnico v Kopru. Gradbeniško dejavnost v obalno-kraški regiji zaznamujejo podjetja Cpk d.d., Grafist d.o.o. ter Makro 5 Gradnje d.o.o. Dejavnost gostinstva, ki je skozi celotno zaključno nalogo najpomembnejša, zastopajo podjetja Istrabenz Turizem d.d., Adria turistično podjetje d.o.o. ter Hotel Palace Portorož d.o.o.

Epidemija covid-19 je na območju obalno-kraške regije ključno vplivala predvsem na poslovanje v gostinstvu ter na kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti. Neto čisti dobiček gospodarskih družb se je v letu 2020 zmanjšal za 40,3 % glede na leto prej, neto dodana vrednost se je zmanjšala za 7 % in število zaposlenih za 3 %. Na ravni Republike Slovenije se je neto čisti dobiček pri ostalih gospodarskih družbah zmanjšal za 38 %, neto dodana vrednost za 0,3 % in število zaposlenih za 1 %. Kljub izbruhu koronavirusa so družbe v prometu in skladiščenju ustvarile največ neto čistega dobička - 56 milijonov evrov, kar je za 23 % manj kot v letu 2019. Sledile so družbe v trgovinski dejavnosti ter družbe v predelovalni dejavnosti.

Da bi prikazala vlogo turistične dejavnosti v regiji in njeno relativno pomembnost pred in v času epidemije covid-19, v tabeli 1 prikazujem značilnosti poslovanja v štirih najpomembnejših dejavnostih v priobalnih regijah v letih 2019 in 2020. V omenjeni tabeli primerjam področja dejavnosti po poslovnem izidu in po izračunanem deležu.

Tabela 1: Struktura gospodarske aktivnosti po dejavnostih v obalno-kraški regiji v letih 2019 in 2020

Področja dejavnosti	Poslovni izid 2019	Delež 2019	Poslovni izid 2020	Delež 2020	Indeks 20/19
C – Predelovalne dejavnosti	23.697.000	12,53 %	15.758.000	13,89 %	66,5
F - Gradbeništvo	7.025.000	3,72 %	7.766.000	6,85 %	110,55
G – Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	54.618.000	28,88 %	32.240.000	28,42 %	59,03
H – Promet in skladiščenje	76.941.000	40,69 %	56.382.000	49,70 %	73,28
I - Gostinstvo	5.695.000	3,01 %	-7.050.000	-6,21 %	n.p.
Ostale dejavnosti	21.113.000	11,17 %	8.351.000	7,36 %	39,55

Prirejeno po AJ PES (2020), AJ PES (2021)

Iz podatkov v tabeli 1 lahko razberemo, da je najvišji delež čistega dobička imela dejavnost prometa in skladiščenja. V letu 2019 je ta dejavnost ustvarila 76.941.000 €, kar je predstavljalo 40,69 % celotnega čistega dobička v tem letu. Najnižjo vrednost čistega dobička je ustvarila gostinska dejavnost v višini 5.695.000 €, kar je predstavljalo 3,01 % vsega čistega dobička. V letu 2020 lahko že iz tabele 1 vidimo vpliv covida-19 na poslovanje dejavnosti, saj se je že samo čisti dobiček vseh dejavnosti zmanjšal na 113.447.000 €. Najbolj je bila na udaru gostinska dejavnost, ki je v letu 2020 ustvarila najvišjo čisto izgubo v višini -7.050.000 €. Prav tako je gostinska dejavnost edina izmed zgoraj naštetih, ki je ustvarila čisto izgubo. Iz zbirke podatkov UNWTO sem pridobila podatke o mednarodnih

prihodih turistov v Evropo in Slovenijo za leti 2019 in 2020, ki jih bom predstavila v tabeli 2.

Tabela 2: Mednarodni turistični prihodi v Sloveniji in Evropi v letih 2019 in 2020

	2019	2020	2020/2019	% sprememba	
				2021/2020	2021/ 2019
				Četrtoletje 1	Četrtoletje 1
Evropa	746.294	235.079	-68,50%	-83,40%	87,00%
Slovenija	4.702	1.216	-74,10%	-93,30%	-95,20%

Prirjeno po UNWTO (2021).

Tabela 2 prikazuje številske in procentualne podatke o prihodu turistov za leti 2019 in 2020. Iz tabele v zbirki UNWTO sem izvzela le podatke o Sloveniji ter Evropi. Iz tabele 2 lahko razberemo, da se je stanje v letu 2020 zaradi epidemije covid-19 tako v Evropi kot tudi v Sloveniji znatno poslabšalo. Stanje se je v Evropi v letu 2020 glede na 2019 poslabšalo za kar 68,5 %, medtem ko je turističnih obiskovalcev v Sloveniji v letu 2020 bilo za kar 74,1 % manj kot v letu prej. Prav tako lahko iz tabele 2 razberemo procentualno spremembo prvega četrtoletja 2021 v primerjavi z leti 2020 in 2019. V letu 2021 se je število turističnih prihodov glede na leto 2020 v Sloveniji zmanjšalo za 93,30 %, glede na leto 2019 pa za kar 95,20 %. Zaradi manjših turističnih prihodov v Slovenijo in Evropo se posledično zmanjšajo tudi prejemki mednarodnega turizma, ki jih pridobi določena država. V Sloveniji so tako prihodki mednarodnega turizma v letu 2019 znašali 3.081 milijona €, v letu 2020 pa so se zmanjšali za kar 60,7 %, torej so znašali 1.236 milijona € (UNWTO, 2021).

Vse družbe so s postavke subvencij, dotacij, regresov, kompenzacije in drugih prihodkov, ki so povezani s poslovnimi učinki, v letu 2020 dobile 59.646.000,00 €, medtem ko so družbe s področja gostinstva v istem letu dobile 9.079.000,00 €. Eden izmed pomembnejših ukrepov, ki jih je sprejel državni zbor, so t. i. turistični boni, katerih glavni namen je izboljšati položaj gospodarstva v turistični panogi, ki veljajo do konca leta 2021 in katere je moč koristiti pri subjektih, ki se ukvarjajo z nudenjem nastanitvenih obratov. V juliju 2021 smo prejeli še drugi bon - t. i. BON21, katerega je prav tako moč uporabiti do konca leta 2021 z namenom, da se osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji spodbudi k potrošnji na področju gostinstva, turizma, športa in kulture ter v ustanovah, kot so restavracije, knjigarne in muzeji, na koncertih, v fitnessih, trgovinah in še veliko drugih (Finančna Uprava Republike Slovenije, brez datuma). Prav tako je država podjetjem, ki delujejo na področju gostinstva, in nekaterim ostalim dejavnostim nudila pomoč pri sofinanciranju regresa za letni dopust 2021 (SPIRIT Slovenija, javna agencija 2021).

3 POSLOVANJE TURISTIČNIH PODJETIJ V PRIOBALNIH OBČINAH V ČASU EPIDEMIJE COVID-19

V tem poglavju analiziram učinke, ki jih je kriza, povzročena z epidemijo covid-19, prinesla v turistično dejavnost v priobalnih občinah v Sloveniji. Analiziram poslovanje gospodarskih družb v obdobju 2019-2020.

3.1 Značilnosti poslovanja turističnih podjetij

Gostinska panoga v Sloveniji velja za eno pomembnejših dejavnosti, saj veliko prispeva k BDP, hkrati pa nudi ogromno število delovnih mest. Dejavnost zajema gostinsko prehrambno dejavnost, ki se lahko prakticira v restavracijah, okrepčevalnicah, slašičarnah in kavarnah, medtem ko se gostinska nastanitvena dejavnost opravlja v hotelih, apartmajih, gostiščih, kampih in še marsikje (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2021).

Ker je gostinska dejavnost zelo pomembna za priobalne občine, sem se odločila analizirati in predstaviti podatke o številu podjetij, ki opravljajo gostinsko prehrambno dejavnost ter nastanitveno dejavnost.

Iz tabele 3 lahko razberemo, da je občina Koper imela v letu 2019 najvišje število podjetij v gostinsko prehrambni dejavnosti. V letu 2020 se je število podjetij v gostinsko prehrambni dejavnosti znižalo le v Kopru, v ostalih občinah je kljub epidemiji začelo poslovati nekaj več podjetij kot v letu prej. Največ podjetij, ki poslujejo z nastanitveno dejavnostjo, je v letu 2019 bilo v občini Piran. Prav tako se je število delujočih podjetij v nastanitveni dejavnosti v letu 2020 v vseh priobalnih občinah povečalo, v Ankaranu in Izoli le za eno podjetje, v Piranu za pet podjetij ter v Kopru za sedem podjetij.

Tabela 3: Število podjetij, ki poslujejo na področju gostinske prehrambne dejavnosti in nastanitvene dejavnosti v priobalnih občinah med letoma 2019 in 2020

		Gostinsko prehrambna dejavnost	Nastanitvena dejavnost
Koper	2019	199	31
	2020	195	38
Izola	2019	82	26
	2020	88	27
Piran	2019	129	42
	2020	135	47
Ankaran	2019	8	4
	2020	10	5

Prirejeno po letnih poročilih AJPES (2019), AJPES (2020).

Da bi prikazala učinke covida-19 krize na poslovanje v turizmu, v tabeli 4 primerjam kazalce poslovanja dejavnosti I – Gostinstvo med letoma 2019 in 2020 v priobalnih občinah v Sloveniji.

Tabela 4: Primerjava kazalcev poslovanja gostinske dejavnosti v letih 2019 in 2020 v priobalnih občinah

		Koper	Izola	Piran	Ankaran
Število zaposlenih	2019	457	282	938	107
	2020	395	278	803	126
	I _{20/19}	86,4	98,6	85,6	117,8
Vrednost prihodkov v €	2019	30.796.405	23.075.049	75.448.854	8.981.176
	2020	23.716.401	18.713.893	45.379.093	10.193.011
	I _{20/19}	77,0	81,1	60,1	113,5
Vrednost sredstev v €	2019	37.731.398	48.581.278	211.086.086	28.339.707
	2020	38.287.581	46.054.716	182.311.161	33.065.365
	I _{20/19}	101,5	94,8	86,4	116,7
Čisti dobiček/izguba v €	2019	115.949	249.275	4.718.583	531.700
	2020	-997.898	216.968	-6.204.723	776.502
	I _{20/19}	n.p.	87,0	n.p.	146,0

Prirejeno po letnih poročilih AJPES (2019), AJPES (2020)

Iz tabele 4 lahko razberemo, da se je število zaposlenih v letu 2020 v vseh priobalnih občinah zmanjšalo v primerjavi z letom 2019. Skupno število zaposlenih se je v letu 2020 zmanjšalo za približno 10 % glede na leto 2019. Prav tako se je izbruh epidemije poznal v vrednosti prihodkov gostinske dejavnosti priobalnih občin. Najvišjo razliko prihodkov med letoma je zaznala občina Piran, kjer so se prihodki zmanjšali za slabih 40 %. Vrednost sredstev se je v občinah Koper in Ankaran v času epidemije zvišala, medtem ko se je vrednost v Izoli in Piranu znižala. Najvišje znižanje je imela občina Piran - za dobrih 28 milijonov €, najvišje povečanje pa je imela občina Ankaran v višini dobrih 4 milijonov €. Gostinska dejavnost je v času covida-19 doživela veliko zmanjšanje poslovanja, kar je vodilo do manjšega čistega dobička ali celo izgube. Občina Koper je ustvarila skoraj milijon € izgube, medtem ko je občina Piran ustvarila kar 6 milijonov € izgube. Občini Izola in Ankaran sta v letu 2020 prav tako poslovali slabše kot v letu 2019, a sta vseeno ustvarili dobiček.

V tabeli 5 bom primerjala kazalce, kot so število zaposlenih, vrednost prihodkov, vrednost sredstev in čisti dobiček ali izguba v dejavnosti gostinstva na ravni Slovenije ter na ravni obalno-kraške regije med letoma 2019 in 2020.

Tabela 5: Primerjava kazalcev v gostinski dejavnosti na ravni obalno-kraške regije in Slovenije za leti 2019 in 2020

		Slovenija	Obalno-kraška regija
Število zaposlenih	2019	22.236	2.079
	2020	20.467	1.846
	I 20/19	92,0	88,8
Vrednost prihodkov v €	2019	1.622.970.499	161.748.644
	2020	1.158.199.762	111.514.127
	I 20/19	71,4	68,9
Vrednost sredstev v €	2019	2.443.027.823	354.088.500
	2020	2.573.579.611	315.868.066
	I 20/19	105,3	89,2
Čisti dobiček/izguba v €	2019	57.717.180	5.694.864
	2020	-77.381.329	-7.050.406
	I 20/19	n.p.	n.p.

Prerejeno po letnih poročilih AJPES (2019), AJPES (2020)

Iz tabele 5 lahko razberemo, da se je število zaposlenih v gostinski dejavnosti na ravni Slovenije zmanjšalo za 1.769, v obalno-kraški regiji pa za 233 zaposlenih. Vrednost prihodkov se je v gostinski dejavnosti v Sloveniji zmanjšala za 28,6 %, v obalno-kraški regiji pa za 31,1 %. Tako v tabeli 4 kot v tabeli 5 lahko vidimo, da se je vrednost sredstev na ravni Slovenije v gostinski dejavnosti povečala za 130 milijonov € in pol, v obalno-kraški regiji pa se je ta vrednost v letu 2020 zmanjšala za približno 38 milijonov €. Tako Slovenija kot tudi obalno-kraška regija sta v letu 2020 zaradi koronakrize ustvarili v gostinski dejavnosti čisto izgubo. Slovenija je poslovala s -77.381.329 € izgube, kar je 135 milijonov manj kot v letu prej. Prav tako je tudi obalno-kraška regija poslovala z izgubo, vendar je ta znašala -7.050.406 €, kar je za 12,7 milijonov manj kot v letu 2019.

3.2 Prenehanja poslovanja

Zaradi izbruha epidemije covid-19 je pri mnogih poslovnih subjektih prišlo do likvidnostnih težav, saj se niso uspeli dovolj hitro prilagoditi razmeram na trgu. Zaradi upada prometa ob ukrepih za preprečitev širjenja virusa jih je kar nekaj končalo v stečajju ali prisilni

poravnavi. Podatki o številu izbrisov le-teh za gostinsko dejavnost v priobalnih občinah za leti 2019 in 2020 so predstavljeni v tabeli 6.

Tabela 6: Število izbrisov poslovnih subjektov v priobalnih občinah med letoma 2019 in 2020 v gostinski dejavnosti

	Leto	Koper	Izola	Piran	Ankaran	Skupaj
Število izbrisov poslovnih subjektov	2019	47	34	33	4	118
	Delež 2019	39 %	29 %	28 %	3 %	100 %
	2020	36	18	32	3	89
	Delež 2020	40 %	20 %	36 %	3 %	100 %

Prirejeno po letnih poročilih AJ PES (2019), AJ PES (2020)

Iz tabele 6 lahko razberemo, da je bilo v letu 2020 kljub epidemiji manj izbrisov poslovnih subjektov kot v letu 2019. Največ izbrisov gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov je v letu 2020 imela občina Koper s kar 40 % deležem izbrisov, občina Piran 36 %, Izola 20 % in Ankaran le 3 % deleža izbrisov. Skupno so imele priobalne občine v gostinski dejavnosti leta 2020 25 % manj izbrisov poslovnih subjektov kot leta 2019.

3.3 Število obiskov in nočitev

V letu 2019 je bilo po državah članicah EU zabeleženih 2,9 milijarde nočitev v turističnih nastanitvah. Ta številka vključuje domače turiste, ki potujejo po svoji državi, ter mednarodne turiste, ki potujejo po državah EU. Trgi, ki so zabeležili največje število nočitev, so bili Francija, Španija, Nemčija in Italija, kjer so zabeležili več kot 400 milijonov nočitev v turističnih nastanitvah (Eurostat, 2021). V letu 2020 je bilo v Sloveniji zabeleženih 9,2 milijona prenočitev v turističnih obratih, kar je za 42 % manj kot v letu prej. V istem letu je največ turistov (54,4 %) koristilo prenočitev v hotelih in podobnih nastanitvenih obratih, 39,2 % turistov je prenočilo v drugih nastanitvenih obratih in najmanj (15,4 %) je svoje nočitve preživelo v kampih. Prav tako je bilo v obalno-kraški regiji leta 2020 zabeleženih največ prihodov tako domačih kot tujih turistov, v višini 2.309 milijona, od tega je bilo kar 72,20 % domačih turistov ter 27,05 % tujih turistov (SURS, 2021b).

Tabela 7: Prihodi in prenočitve turistov v priobalnih občinah v letu 2019

	2019		2020	
	Prihodi turistov	Prenočitve turistov	Prihodi turistov	Prenočitve turistov
Koper	103.786	293.622	z	z
Izola	148.173	529.069	103.248	412.118
Piran	620.495	1.874.462	368.510	1.272.942
Ankaran	83.335	318.914	z	z
SKUPAJ	955.789	3.016.067	471.758	1.685.060

Vir: SURS (2019), SURS (2020b)

Iz tabele 7 lahko razberemo, da je v letu 2019 v priobalnih občinah bilo skupno število prihodov turistov 955.789, medtem ko je prenočitev bilo kar 3.016.067. Največje število prihodov in prenočitev turistov je privabila občina Piran, kjer je prenočevalo kar 62,15 %, obiskalo jo je 64,92 % vseh turistov.

V naslednji tabeli 8 pa bom predstavila število prihodov in prenočitev turistov v letih 2019 in 2020, ki jih bom razdelila po priobalnih občinah ter domačimi in tujimi turisti.

Tabela 8: Prihodi in prenočitve domačih ter tujih turistov v priobalnih občinah med letoma 2019 in 2020

		Prihodi turistov		Prenočitve turistov	
		2019	2020	2019	2020
Ankaran	Domači	47.277	z	190.785	z
	Tuji	36.058	z	128.129	z
Izola	Domači	71.306	78.723	293.843	336.728
	Tuji	76.867	24.525	235.226	75.390
Koper	Domači	32.849	z	83.837	z
	Tuji	70.937	z	209.785	z
Piran/Pirano	Domači	191.960	244.554	583.802	873.084
	Tuji	428.535	123.956	1.290.660	399.858

Vir: SURS (2019), SURS (2020b)

Iz tabele 8 lahko razberemo, da se je število prihodov in prenočitev turistov v letu 2020 povišalo v vseh priobalnih občinah, kar je zagotovo posledica dobljenih turističnih bonov.

Število prihodov in prenočitev tujih turistov pa se je v letu 2020 v primerjavi z 2019 izrazito zmanjšalo. Občino Piran je v letu 2019 obiskalo največ domačih turistov, prenočilo pa jih je največ tujih, kar 1.290.660 turistov.

3.4 Kazalniki uspešnosti poslovanja gostinske dejavnosti v priobalnih občinah

Med letoma 2019 in 2020 je na območju obalno-kraške regije delovalo med 320 in 340 družb, ki poslujejo v gostinski dejavnosti. Največji delež teh, skoraj 90 %, so predstavljale mikro družbe. Ne glede na velikost podjetja ima organizacija izzive pri doseganju učinkovitih in kompetentnih rezultatov, zato so kazalniki uspešnosti pokazatelj, ali gre podjetje v pravo smer ali ne ter ali je usklajeno s poslovno strategijo (AJPES, 2019, 2020).

V naslednji tabeli 9 bom prikazala tri glavne kazalnike uspešnosti poslovanja priobalnih občin v gostinski dejavnosti med letoma 2019 in 2020.

Tabela 9: Kazalniki uspešnosti poslovanja priobalnih občin v gostinstvu med letoma 2019 in 2020

		Koper	Izola	Piran	Ankaran
Produktivnost v €	2019	67.387	81.826	80.436	83.935
	2020	60.041	67.317	56.512	80.897
	I _{20/19}	89,1	82,3	70,3	96,4
ROA v %	2019	0,003	0,005	0,023	0,019
	2020	-0,027	0,005	-0,033	0,024
	I _{20/19}	-900	100	-143	126
Odhodki/zaposlenega v €	2019	67.133	80.943	75.405	78.963
	2020	62.567	66.536	64.239	74.730
	I _{20/19}	93	82	85	95

Prirejeno po letnih poročilih AJPES (2019), AJPES (2020)

Tabela 9 prikazuje tri kazalce uspešnosti poslovanja v priobalnih občinah, in sicer produktivnost, kar je količnik vseh prihodkov in števila zaposlenih v izbrani občini, donos na sredstva (angl. Return on assets, v nadaljevanju ROA) ter odhodke na zaposlenega. Iz tabele 9 lahko opazimo, da je produktivnost v vseh občinah v letu 2020 v primerjavi z letom prej drastično upadla. Največji padec je zabeležila občina Piran, kjer je ta vrednost bila za skoraj 30 % manjša kot v letu 2019, medtem ko se je v izolski občini produktivnost zmanjšala za 17,7 %, v Kopru za 10,9 % in v Ankaranu za le 3,6 %. ROA sem izračunala na podlagi podatkov o čistem dobičku in celotnih sredstvih, ki jih je imela občina v izbranem letu. Glede na izračune, ki jih prikazujem v tabeli 9, lahko opazimo, da je v letu 2020

najučinkoviteje poslovala občina Ankaran, najslabše pa piranska občina, ki pa je v letu 2019 poslovala najbolj učinkovito. Prav tako se je v vseh občinah znižala vrednost odhodkov, kar je posledično vplivalo na zadnji kazalec poslovanja - odhodke na zaposlenega. Padec le-tega se je najbolj pokazal v občini Izola, kjer se je ta vrednost v primerjavi z letom prej zmanjšala za 18 %, v Piranu za 15 %, v občini Koper za 7 % in Ankaranu za le 5 %.

SKLEP

Namen zaključnega dela je bil pokazati, kako je epidemija covid-19 vplivala na poslovanje turistične dejavnosti v Sloveniji. Z opravljanjem analiz ter primerjave kazalcev za gospodarske družbe, delujoče v gostinski dejavnosti na ravni priobalnih občin, sem želela ugotoviti, v kakšni meri je trenutna korona kriza vplivala na turistične dejavnosti in ali se turizem že povzpenna na raven, na kakršni je bil pred izbruhom epidemije.

Turistična dejavnost je zelo obširna in izjemnega pomena za državo, kot je naša. Sestavlja kar desetino državnega BDP ter nudi zaposlitev velikemu številu ljudi. Nastop epidemije ter sprejeti epidemiološki ukrepi niso vplivali zgolj na slovenski trg, temveč na celotno svetovno gospodarstvo. Raznorazne restrikcije, omejevanje zbiranja ljudi, omejitve gibanja v nočnem času ter zaprtje mednarodnih državnih meja je bil vzrok drastičnega padca prihodkov in dobička turistične dejavnosti. Število obiskov in nočitev s strani tujih turistov se je v Sloveniji v letu 2020 nekoliko zmanjšalo v primerjavi z letom prej, vendar so se številke prihodov in prenočitev domačih turistov povišale, zahvaljujoč turističnim bonom. Prav tako so zelo velik porast števila domačih turistov v letu 2020 doživele priobalne občine Koper, Izola, Piran in Ankaran, kar je ponovno postavilo Obalo na vodilno slovensko turistično destinacijo. Iz naloge je prav tako razvidno, da so podjetja morala znižati število zaposlenih, zmanjšal se je dobiček in večina poslovnih subjektov je v gostinski dejavnosti ustvarila izgubo. Kasneje so nekatera podjetja z državno pomočjo vsaj delno poskušala nadoknaditi izgubo, ki so jo utrpela med epidemijo, veliko pa jih je nehalo delovati. Prav zato sem v zaključno delo vključila tudi del o prenehanju poslovanja poslovnih subjektov, ki sem jih med seboj primerjala po občinah za leti 2019 in 2020.

V osrednjem delu naloge sem predstavila in primerjala še ostale pomembnejše dejavnosti za priobalne občine, ki pripomorejo k višji vrednosti čistega dobička, ter primerjala vrednosti kazalcev poslovanja po občinah na ravni Slovenije in obalno-kraške regije. Pomemben del zaključnega dela zajemajo tudi analize, v katerih sem primerjala podatke o številu prihodov ter nočitev domačih in tujih turistov v času koronakrize na območjih občine Koper, Piran, Izola in Ankaran.

V prihodnje bo zanimivo spremljati podatke, ki bodo pokazali, ali je pomoč, ki jo je država namenila gospodarstvu, dejansko pomagala ljudem in podjetjem ter vplivala na rast gospodarstva, ali pa je bila to zgolj poteza s kratkoročnim učinkom. Prav tako bi bilo zanimivo primerjati načine pomoči, ki so jih izbrale ter implementirale ostale države EU,

analizirati njihove učinke in ugotoviti, katera vrsta pomoči je v tovrstni krizi najučinkovitejša.

LITERATURA IN VIRI

1. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve - AJPES. (2020). *Informacija o rezultatih poslovanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov na obalno – kraškem območju v letu 2019*. Pridobljeno 14.julija 2021 iz https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/06_Obalno_kraska_regija_Infornacija_2019_GD_SP_ZAD.pdf
2. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve - AJPES. (2021). *Informacija o rezultatih poslovanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov na obalno – kraškem območju v letu 2020*. Pridobljeno 14. julija 2021 iz https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/06_Obalno_kraska_regija_Infornacija_2020_GD_SP_ZAD.pdf
3. Černič, I. (2005). *Ocena in prikaz statistike turizma v Sloveniji za potrebe satelitskih računov v turizmu* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
4. Eurostat. (2021). *Statistics Explained, Tourism statistics – nights spent at tourist accommodation establishments*. Pridobljeno 2.avgust 2021 iz https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_statistics_-_nights_spent_at_tourist_accommodation_establishments
5. Finančna Uprava Republike Slovenije. (brez datuma). *Turistični BON in BON21*. Pridobljeno 5.avgusta 2021 iz https://www.fu.gov.si/drugo/posebna_podrocja/turisticni_bon_in_bon21/
6. Hadziahmetovic, A., Halebic, J. & Colakovic-Prguda, N. (2018). Economic crisis: Challenge for economic theory and policy. *Eurasian Journal of Economics and Finance*, 6(4), 48 - 5.
7. Indolfi, C., Spaccarotella, C. (2020). The outbreak of COVID-19 in Italy: Fighting the pandemic. *JACC Case Reports*, 2(9), 1414–1418.
8. Kuščer, K. Eichelberger, S. Peters, M. (2020). Tourism organisations' responses to the Covid-19 pandemic: an investigation of the lockdown period. *Taylor & Francis online*. Pridobljeno 22.julija 2021 iz <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13683500.2021.1928010>
9. LEXPERA d.o.o. (2021, 10. september). *Spremljamo covidne ukrepe*. Pridobljeno 22.julija 2021 iz <https://www.iusinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/259417>
10. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. (2021). *Turizem*. Pridobljeno 23.avgusta 2021 iz <https://www.gov.si/podrocja/podjetnistvo-in-gospodarstvo/turizem/>
11. Nacionalni inštitut za javno zdravje . (2021, 11. september). *Dnevno spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (COVID-19)*. Pridobljeno 11.septembra 2021 iz <https://www.nijz.si/sl/dnevno-spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19>

12. SPIRIT Slovenija, javna agencija. (2021). *Sprejet interventni zakon za turizem in povezane panoge*. Pridobljeno 5. avgusta 2021 iz <https://www.spiritslovenia.si/covid-sredstva-novica/127>
13. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS. (2019a). *Delovno aktivno prebivalstvo*. Pridobljeno 2.septembra 2021 iz <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/8299>
14. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS. (2019b). *Prebivalstvo*. Pridobljeno 13.avgusta 2021 iz <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/100/prebivalstvo>
15. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS. (2020a). *Poslovanje podjetij po dejavnosti, Slovenija 2019*. Pridobljeno 22.avgusta 2021 iz <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/8911>
16. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS. (2020b). *Turizem*. Pridobljeno 13.avgusta 2021 iz <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/155/turizem>
17. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS. (2021a). *Poslovanje podjetij po dejavnosti, Slovenija 2020*. Pridobljeno 22. avgusta 2021 iz <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9618>
18. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS. (2021b). *Prehodi in prenočitve turistov, podrobni podatki, Slovenija 2020*. Pridobljeno 25.avgusta 2021 iz <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/9435>
19. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS. (2021c). *Bruto domači proizvod Slovenija, 4 četrletje 2020*. Pridobljeno 12. septembra 2021 iz <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/9411>
20. Statistični Urad Republike Slovenije – SURS.(2019c) *Turizem*. Pridobljeno 13.avgusta 2021 iz <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/155/turizem>
21. Tajnikar, M. (2015). *Makroekonomika*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
22. Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj – UMAR. (2020a). *Vpliv epidemije COVID-19 na turistično dejavnost*. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
23. Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj – UMAR. (2021a). *Zasebna potrošnja pred in med epidemijo covid-19*. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
24. Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj – UMAR. (2021b). *Ekonomsko ogledalo*. Št. 1, letnik XXVII, 2021. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
25. Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj – UMAR. (2020b). *Vpliv epidemije na trg dela*. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj.
26. World Tourism Organization – UNWTO. (2020). UNWTO World Tourism Barometer, May 2020: Special focus on the impact of Covid -19. Pridobljeno 4.julija 2021 iz <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-05/Barometer%20-%20May%202020%20-%20Short.pdf>
27. World Tourism Organization – UNWTO. (2021). World Tourism Barometer, Statistical Annex, 19(3). Pridobljeno 5.julija 2021 iz https://www.wto.org/english/tratop_e/envir_e/unwto_barom21.pdf

28. Wu, Y., Chen, C. & Chan, Y. (2020). The outbreak of COVID-19: An overview. *Journal of the Chinese Medical Association*, 83(3), 217-220.